

”Du, som har dig selv mig givet”

- henover Palmesøndag, Skærtorsdag og Langfredag 2020

Prædiken af Jens Jermiin Nielsen

”Hvis da trøst i Kristus betyder noget, hvis kærlig opmuntring, hvis Åndens fællesskab, hvis inderlig medfølelse betyder noget, så gør min glæde fuldstændig ved at have det samme sind, ved at have den samme kærlighed, med én sjæl og ét sind. Gør intet af selvished og heller ikke af indbildskhed, men sæt i ydmyghed de andre højere end jer selv. Tænk ikke hver især på jeres eget, men tænk alle også på de andres vel. I skal have det sind over for hinanden, som var i Kristus Jesus,

han, som havde Guds skikkelse,
regnede det ikke for et rov
at være lige med Gud,
men gav afkald på det,
tog en tjeners skikkelse på
og blev mennesker lig;
og da han var trådt frem som et menneske,
ydmygede han sig
og blev lydige indtil døden,
ja, døden på et kors.

Derfor har Gud højt ophøjet ham
og skænket ham navnet over alle navne,
for at i Jesu navn
hvert knæ skal bøje sig,
i himlen og på jorden og under jorden,
og hver tunge bekende:
Jesus Kristus er Herre,
til Gud Faders ære.” (*Paulus’ brev til Filipperne kap. 2, v. 1- 11*)

Et gammelt slagord siger: Til kirke kan man ingen tvinge, men kun ringe. Sådan er det også med kærligheden. Den tvinger ingen, undtagen ved sit kald. Den, der har hørt kærlighedens kald og er blevet ramt deraf, tvinges ikke med af magt, men drages af indholdet, af det kald der ligger i at have hørt det. Det er i parentes bemærket også ”bare” derfor, vi har kirkeklokker, der ringer til hverdag som til søndag, (også selvom kirkerne p.t. er lukkede pga. smittefaren for Corona-virus), for at der skal ringes for vort øre med kærlighedens budskab. Budskabet besidder ellers ingen magtmidler. Man kan sige, at dets magt paradoksalt nok ligger i afmagten. Evangeliet tvinger ingen til at tro på sit indhold. Det fremsætter det blot til fri antagelse eller forkastelse. Og så må resten klares på anden vis – dannes i dets egen ånd.

Det, der er den afgørende forskel på før og efter, evangeliet blev ”opfundet” og holdt sit indtog blandt mennesker, er, at vor Herre kommer til mennesker med sin kærlighed uden at stille forhåndsbetinger af nogen art. Hvorfor han naturligt nok også vil, at vi skal opføre os på samme måde. Og endda insisterer på det i en sådan grad, at når - og hver gang - vi ikke gør det, så står han irriterende velforberejdet parat til at stikke os tilgivelser lige op i synet, så vi ikke skal undslå os. Så

han kan få os vendt om mod det igen. En omvendelse, der vil noget, fordi den netop er det omvendte af, hvad vil selv finder på.

Det havde været meget nemmere, hvis mennesker i al evighed kunne have fortsat med at bare at hævde, at Gud enten var en streng og dømmende instans, man skulle være sig for at have med at gøre eller modsat hævde bare var noget, der holder til i en fjern himmel, hvor han passer sit, mens han helst ikke skal blande sig for meget i, hvad vi går og fylder jorden med. Så kunne vi trække ham frem af hans skjul, når vi ind i mellem manglede en slags himmelsk overdommer til at bekræfte os i, hvad vi selv synes bare noget så godt om. Med evangeliets indtog blandt mennesker er tiden for sådan en opfattelse forbi. I evangeliet er Gud i skikkelse af Jesus Kristus kommet ethvert menneske nær. Han spørger ikke: Føler du dig frelst? Har du styr på det? Har du tjek på alt i livet, på Gud og mennesker så at sige? Det gør han bare ikke. I stedet kommer han med et tilsagn. Siger jeg: Det tror jeg ikke, hjælp min vantro, svarer han: Jo du gør, du magter det, din tro har frelst dig, følg mig og du skal se! Hvad skal jeg da se? Jeg skal med ham se kærlighedens væsen folde sig helt ud! Og da er der tale om den kærlighed, der "tror alt, udholder alt, tåler alt". Og at den i Jesus har taget skikkelse af en tjener. Kærligheden er til tjeneste. Den er ikke til for herske, i betydningen af at beherske og tvinge med magt.

Kærligheden tvinger med noget helt andet. Den er kun tvingende med sit eget væsen, fordi den dermed åbner for et liv og en verden, som er af en sådan mening og skønhed, at ingen har set det, før man netop selv har erfaret det. Og den erfaring kan man ikke tvinge sig til, men kun nå til via troen, ved at åbne sig - i forsøget på at give slip på sig selv. Om forsøget så lykkes, kan være et godt spørgsmål, men vi har i det mindste vor Herres ord for, at vi blot skal gøre det. Ikke én gang, ikke ti gange, eller hundrede, men igen og igen i det uendelige. Og så i øvrigt kendes ved at være dem, vi er. Og så... lige pludselig ser vi, at vi står overfor kærligheden i hans skikkelse.

At det forholdt sig sådan, var der ingen - udover Jesus selv - der havde begrebet *før* hans død: At kærligheden ikke kommer med magt - men lige nøjagtig kun kommer af kærlighed! Og når den gør det, så giver den det andet menneske - medmennesket eller næsten frihed og rum til at være sig selv. Hvilket man ikke kan få vist ved at sætte alt imellem himmel og jord i systemer og skema i et "noget - for - noget" - forhold. Det kan kun vises lige i situationen, der hvor man selv er krævet. Heller ikke dengang brød "man" sig om det. Hans disciple ville hellere "nøjes" med at få næstekærlighedsbegrebet sat på skinner i en omgående etablering af en social forsyning: At få gjort næstekærligheden til institution, så man igen kunne skjule sig selv bag systemerne. De fik imidlertid straks af vor Herre selv besked på, at det er at gøre sig sagen for let. For man er altid selv krævet før noget andet efter hans mening. Dvs., at når der er brug for mig, kan det ikke nytte noget, at jeg bare kommer rendende med et system, hvor godt og velplaceret det i øvrigt måtte være - og som man i parentes bemærket virkelig kan se, at det er i den nuværende krisesituation! Men ingen kan komme til at leve ved at dække sig bag et system. Alt i verden har derimod sin oprindelse i det, der er nærmest, i forholdet til næsten, som det er os befalet at holde os til af vor Herre selv.

Et sådant budskab kan i sit væsen ikke vinde magt over noget som helst i denne verden ved hjælp af magten selv. For søger det dette, er der tale om, at det bliver til sin egen modsætning. Kærlighed går hen og bliver til tyranni, hvor alt bliver skabt i mit eget billede, min egen opfattelse af, hvordan det skal være. Kærligheden kan sit væsen tro derimod kun komme til orde ved at blive gentaget,

ved at blive peget på, som den egentlige livsmulighed. Derfor er evangeliets kærlighedsbudskab i verdslig forstand uden magt. Men det er ikke det samme som, at det er magtesløst. Tværtimod magter kærligheden alt, hvor den kommer til orde. Kærligheden dømmes ingen, tværtimod er den sat ind i verden til frelse og frihed. Derfor er det vel slet ikke så ringe endda, hvis vi holder fokus på ham, der holder ved os: "Du, som har dig selv mig givet,/ lad i dig mig elske livet,/ så for dig kun hjertet banker,/ så kun du i mine tanker/ er den dybe sammenhæng." – Det er denne sammenhæng, påsken har fokus på, henover indtoget i Jerusalem Palmesøndag, videre over Skærtorsdags forræderi, Langfredags nederlag og korsfæstelse for at ende ud i Påskedags opstandelse, hvor det dages på ny. Derfor kommer der også en dag efter den øjeblikkelige og midlertidige løsning med, at "vi skal stå sammen ved at holde afstand". Også en dag, hvor alle afstande i en langt større betydning er ophævet. Dette bliver kirkeklokkerne i sagens natur ved med at ringe om! *Amen.*

Hil dig, Frelser og Forsoner!

Verden dig med torne kroner,
du det ser, jeg har i sinde
rosenkrans om kors at vinde,
giv dertil mig mod og held!

Hvad har dig hos Gud bedrøvet,
og hvad elsked du hos støvet,
at du ville alt opgive
for at holde os i live,
os dig at meddele hel?

Kærligheden, hjertegløden
stærkere var her end døden;
heller giver du end tager,
ene derfor dig behager
korsets død i vores sted.

Ak! nu føler jeg til fulde
hjertets hårdhed, hjertets kulde.
Hvad udsprang af disse fjelde,
navnet værd, til at gengælde,
Frelsermand, din kærlighed?

Dog jeg tror, af dine vunder
væld udsprang til stort vidunder,
mægtigt til hver sten at vælte,
til isbjerger selv at smelte,
til at tvætte hjertet rent.

Derfor beder jeg med tårer:
Led den ind i mine årer,
floden, som kan klipper vælte,
floden, som kan isbjerg smelte,
som kan blodskyld tvætte af!

Du, som har dig selv mig givet,
lad i dig mig elske livet,
så for dig kun hjertet banker,
så kun du i mine tanker
er den dybe sammenhæng!

Skønt jeg må som blomsten visne,
skønt min hånd og barm må isne,
du, jeg tror, kan det så mage,
at jeg døden ej skal smage,
du betalte syndens sold.

Ja, jeg tror på korsets gåde,
gør det, Frelser, af din nåde.
Stå mig bi, når fjenden frister!
Ræk mig hånd, når øjet brister!
Sig: vi går til Paradis!

*Arnulf af Louvain før 1250.
N.F.S. Grundtvig 1837.*

Kirkeklokke! mellem ædle malme

mageløs er for mit hjerte du,
vågnet er ved dig en højtidsalme,
som genlyder daglig i min barm.

Kirkeklokke! ej til hovedstæder
støbtes du, men til den lille by,
hvor det høres trindt, når barnet græder
og inddysses blidt ved vuggesang.

Kirkeklokke! moderskød for klangen,
som er mig langt mer end strengeleg,
toner dine kappedes om rangen
for mit øre tit og i min barm.

Mens som barn på landet jeg var hjemme,
julemorgen var mit Himmerig,
den du meldte mig med englestemme,
kimed klart den store glæde ind.

Højere dog stemte dine toner,
når de med »den gyldne sol frembrød«
kimed: Støv! oprejst er din forsoner,
stat nu op i påskemorgengry!

Lavere de spreder deres vinger,
sænker sig med solen dybt i hav,

når for mig nu aftenklokken ringer,
og jeg tæller dine bedeslag.

Lifligt dog det klinger helst om høsten,
i den stille, svale aftenstund;
gennem jorderig går Himmel-røsten,
kalder sjælen til sin hvile ind.

Landet nu gråhærdet kun jeg gæster
og har hjemme, selv jeg ved ej hvor;
dog på lysets hjem min hu sig fæster,
evig godt, jeg ved, er ene der.

Derfor nu, når aftenklokken melder:
Solen sank, og fuglen slumred ind,
da mit hoved jeg med blomsten hælder,
nynner sagte mellem bedeslag:

Kirkeklokke! når til sidst du lyder
for mit støv, skønt det dig hører ej,
meld da mine kære, så det fryder:
Han sov hen, som sol i høst går ned.

N.F.S. Grundtvig 1845.

Melodier kan findes på: www.dendanskesalmebogonline.dk - nr. 192 og 783

N.B. – Påskemærking!

Langfredag markeres ved Sneum og Tjæreborg kirker med flaget på halv stang.

Påskelørdag kimes påsken ind en halv time før aftenringning og *Påskedag* ved en halv times kimning om morgenen.